

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Diaconu Iurie, Catan Liliana și Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citirea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Gligor Vadim în numele inculpatei Craujlis Marina, de către avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatei Craujlis Marina și de către inculpata Craujlis Marina, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Bălți, sediul Central din 28 martie 2017 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 11 august 2021, în cauza penală în privința lui

Craujlis Marina Xxxxx, născută la
xxxxx, originară și domiciliată în Xxxxx
str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. **prima instanță:** 26.06.2015 – 28.03.2017;
2. **instanța de apel:** 15.05.2017 – 11.08.2021;
3. **instanța de recurs:** 26.10.2021 – 21.02.2022.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 28.03.2017, Craujlis Marina a fost recunoscută și condamnată în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 9 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

S-a dispus încasarea de la Craujlis Marina în beneficiul reprezentantului părții vătămate Brițcaia Lucia a prejudiciului material în mărime de 214 033 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Craujlis Marina activând în calitate de președinte a Cooperativei de Construcție a Locatarilor (CCL) nr. xxx din str. Xxxx, mun. Xxxx, aleasă în baza procesului-verbal nr. 5 din 14.01.2012 al adunării generale a locatarilor blocurilor locative, profitând de situația de serviciu și de încrederea acordată, fiind persoană cu răspundere materială, atribuindu-se împuterniciri de a dispune, a administra și a păstra mijloacele bănești a acestei

întreprinderi, acționând în mod intenționat și urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea sa, cu folosirea situației de serviciu, în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013, în mai multe etape și sub diferite pretexte, a însușit ilegal din casieria CCL xxx mijloace bănești încredințate în administrația sa, și anume banii achitați de către locatarii blocurilor locative, din str. Xxxx, mun. Xxxx, pentru prestarea tuturor serviciilor comunale, în sumă totală de 128 360 lei, pricinuindu-i Cooperativei de Construcție a Locatarilor nr. xxx din mun. Xxxx o daună în proporții deosebit de mari, respectivele acțiuni fiindu-i încadrate la art. 191 alin. (5) Cod penal, cu calificativele, *delapidarea averii străine*, adică *însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu și cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*.

Prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central din 14.04.2017, adoptată în ordinea art. 249 Cod de procedură penală, s-a dispus corectarea erorii admisă în partea descriptivă a sentinței, prin înlocuirea sumei prejudiciului din 128 360 lei în 214 033 lei, cu încasarea ei în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locatarilor nr. xxx.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul Sergiu Marcauțan, care a solicitat casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri prin care în partea descriptivă a sentinței să se constate dauna materială în sumă de 214 033 lei și nu cea greșit reținută de instanță în sumă de 128 360 lei;

3.2. Avocatul Violina Munteanu în numele inculpatei, care a solicitat să fie dispusă achitarea inculpatei Craujlis Marina de sub învinuirea formulată pe art. 191 alin. (5) Cod penal, dat fiind lipsa probelor pertinente, concludente, utile și veridice, ce prin coraborare și în ansamblu, i-ar dovedi incontestabil vinovăția în comiterea pretinsei delapidări a averii străine în proporții deosebit de mari, ea neîntrunind calitatea de subiect al infracțiunii, reieșind din documentele de constituire a CCL nr. 1/06, în care calitatea de conducător o deține Turlova Tatiana, inculpatei nefiindu-i încredințate pentru administrare și păstrare careva mijloace financiare, fapt confirmat de martorii audiați pe caz, inclusiv de contabilul SA "CET-NORD" Sîrbu Lidia, ce a confirmat, că dreptul de semnătură în documente îl deținea contabila CCL pe nume Marina, care o însoțea pe inculpată și care în decembrie 2013 a depus în casa întreprinderii 200 000 lei în contul stingerii datoriei pentru serviciile termoenergetice. Respectiv, prin prisma doctrinei penale și recomandărilor CSJ expuse în hotărârea plenului nr. 23 din 28.06.2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, a administra înseamnă a avea dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri; a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor administratorului legate de

primirea, păstrarea și eliberarea bunurilor; prin folosirea situației de serviciu, avându-se în vedere săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu a făptuitorului, și care sunt în limitele competenței sale de serviciu, fapt ce nu decurge din prezenta cauză, în care inculpata nu a deținut funcții administrativ de dispoziție și nici nu a fost în relații de serviciu cu CCL, acordând doar servicii intermediare pentru soluționarea anumitor chestiuni în interesul Cooperativei;

3.3. Avocatul Vadim Gligor în numele inculpatei, care prin apelul suplimentar a invocat caracterul nemotivat al sentinței, în conținutul căreia este redată doar descrierea cronologică a constatărilor reținute de procuror în rechizitoriu, fără aprecierea obiectivă a probelor administrate pe caz, cea mai mare parte a cărora este anexată în copii, determinându-le inadmisibilitatea, iar nevinovăția inculpatei rezultând din depozițiile martorilor: Mihai Elizaveta, potrivit cărora la adunarea locatarilor din 14.01.2012 s-a pus în discuție întrebarea privind înlocuirea președintei CCL nr. xxx Tatiana Turlova cu Marina Craujlis, la care locatorii nu au reacționat; Lungu Iurie potrivit căruia, serviciile comunale le achita în casieria cooperativei cu liberarea bonului de plată; Ciobanu Elena, ce în luna august 2013 personal i-a achitat casierului Șoimu Valentina suma de 8 000 lei; Braniste Marta, Burlacu-Tanas Onorina, Trocin Larisa care au susținut, că în perioada vizată pe caz, funcția de contabil și casier era deținută de surorile Șoimu Valentina și Niculina Mariana, cărora le achitau serviciile comunale; contabilă SA "Cet-Nord" Sîrbu Lidia confirmând, că Craujlis Marina de regulă se prezenta la întreprindere fiind însoțită de contabilă pe nume Mariana, care în decembrie 2013 a depus în casierie 200 000 lei pentru serviciile termice furnizate CCL xxx, cea din urmă deținând ștampila cooperativei; iar auditorul Ciobanu Elena, confirmând colectarea mijloacelor financiare de către casierul Niculina Mariana.

Respectiv, probele scrise anexate la dosar nu confirmă încheierea între CCL xxx și inculpata Craujlis Marina a careva contract de administrare a cooperativei, or adunarea generală a locatarilor CCL xxx, la care Bulacu-Tănase Onorina ar fi propus înlocuirea administratoarei Tatiana Turlova cu inculpata, de facto nu avuse loc din lipsa cvorumului, procesul-verbal nr. 5 din 14.01.2021 fiind întocmit cu data din urmă, după pornirea urmăririi penale; inculpata ne asumându-și careva angajamente de primire, păstrare, transferare, pază și repartizare a mijloacelor financiare, lipsind actul de predare-primire a sumei pretins delapidate de 214 033 lei; serviciile comunale de la locatari fiind recepționate de către casierul Niculina Mariana; neajunsul total în sumă de 658 318,36 lei, constatat prin actul comisiei de cenzori a CCL xxx ce figurează într-o altă cauză penală, precum și cel imputat inculpatei în cauza disjunctă în sumă de 214 033 lei pretins a fi format în perioada 01.01.2012 - 01.11.2013, neavând nimic comun cu

activitatea ei; astfel încât învinuirea formulată în actul de sesizare a instanței, rămâne a fi una vagă și neprecisă dat fiind, că în ea nu sunt indicate documentele contabile sau înscrisurile ce ar dovedi transmiterea inculpatei în administrare a mijloacelor bănești în sumă de 214 033 lei, precum și data, locul, modalitatea, etapele de delapidare și documentele prin care se atestă sumele ce formează cuantumul neajunsului încriminat.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 11 august 2021, au fost respinse, ca nefondate, apelul declarat de către avocatul Violina Munteanu în numele inculpatei și apelul suplimentar declarat de avocatul Vadim Gligor în numele inculpatei.

Admis apelul procurorului, casată sentința, cauza rejudecată și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Craujlis Marina a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal și condamnată la 9 (nouă) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

În corespundere cu art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, a fost admisă în parte solicitarea reprezentantului părții vătămate Briscaia Lucia și dispusă încasarea de la Craujlis Marina în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locatarilor nr. xxx a prejudiciului material în sumă de 205 413 lei.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, verificând aspectele de fapt și temeiul de drept pentru care s-a solicitat casarea sentinței, în raport cu materialul probator administrat la caz, ce a servit obiect de cercetare judecătorească în instanța de fond și suplimentar în cea de apel, ascultând pledoariile participanților procesului penal, a respins apelurile apărării ca nefondate și a admis apelul acuzării, casând sentința și încheierea de corectare a erorilor, cu pronunțarea unei soluții noi de condamnare a inculpatei pe art. 191 alin. (5) Cod penal, cu încasarea de la ea în beneficiul CCL nr. xxx a despăgubirilor materiale în sumă de 205 413 lei.

În fapt, s-a atestat că titularii cererilor de apel contestă *inter alia* cuantumul prejudiciului material cauzat prin infracțiune, pe care instanța l-a reținut în acțiunile inculpatei, motiv pentru care, întru verificarea împrejurărilor importante a cauzei și înlăturarea omisiunilor admise la adoptarea sentinței, instanța de apel, cu respectarea principiului contradictorialității procesului penal, stipulat la art. 24 Cod de procedură penală, a dispus desființarea sentinței, cu reluarea cercetărilor judecătorești, inclusiv în vederea verificării argumentelor apărării referitor la nevinovăția inculpatei, cu cercetarea suplimentară a probatoriului administrat, inclusiv audierea specialistului Stela Darii și a membrilor comisiei de cenzori CCL, Sirețeanu Vadim, Burovic Taisia, Zalozețcaia Vera și Mariuța Svetlana.

Instanța de apel a reținut prezența în speță a probatoriului suficient pentru a dovedi vinovăția inculpatei în comiterea faptei imputate prin actul de sesizare a instanței, chiar dacă ea nu recunoaște delapidarea de la CCL xxx a mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari, și anume: declarațiile inculpatei Craujlis Marina; declarațiile reprezentantului părții vătămate CCL xxx, Brițcaia Lucia; declarațiile martorilor Mihai Elizaveta, Ciobanu Elena, Șoimu Valentina, Burlacu-Tanas Onorina, Trocin Larisa, Braniște Marta, Mariuța Svetlana; Lungu Iurie, Sirețanu Vadim, Marciuc Galina, Borovic Taisea, Zalozetchi Vera, Darii Stela.

În coraborare cu probatoriul verbal supra nominalizat, vinovăția inculpatei Craujlis în faptele imputate, a fost confirmată și prin probele scrise administrate pe caz, din conținutul căror rezultă, că la 14.02.2014 V. Șoimu, fiind avertizată de răspunderea penală pentru denunț fals, a sesizat OUP cu plângere prin care a solicitat atragerea la răspunderea penală a președintei CCL xxx Marina Craujlis, care în perioada de activitate ianuarie 2012 - noiembrie 2013 a însușit din casierie mijloace bănești în sumă de 320 000 lei, anexând cererea din 19.12.2013 depusă la IP Bălți de către locatarii CCL xxx cu solicitarea verificării activității contabile a cooperativei în ce privește circuitul mijloacelor bănești parveniți pentru achitarea serviciilor comunale, care însă nu ajung la furnizori, formând față de ei datorii.

Astfel, la cercetarea probelor materiale s-a constatat că în baza procesului-verbal al adunării generale a CCL xxx nr. 5 din 14.01.2012, Marina Craujlis a fost desemnată în calitate de președinte, acordându-i-se dreptul consemnării tuturor actelor din numele cooperativei și fiind împuternicită de a înregistra modificările respective la CÎS, ceea ce de facto nu a făcut, președinte desemnat rămânând a fi T. Turlova, fapt confirmat din extrasul registrului fondatorilor, cu ea fiind încheiat contract de muncă nr. 1 din 14.01.2012 cu salariul lunar de 1250 lei, copia căruia a fost prezentat instanței de apel de către reprezentantul CCL xxx.

Deși, inculpata în apărarea sa, a negat exercitarea pe perioada vizată, ianuarie 2012-noiembrie 2013, a atribuțiilor președintelui CCL xxx, totuși respectiva împrejurare s-a confirmat prin actele consemnate de ea în această ipostază, adresate furnizorilor de servicii, cum ar fi: SA "Cet Nord" din decembrie 2012, cu solicitarea furnizării energiei termice, recunoscând suma restantă la achitări 230 831, 75 lei, și cea de 1 491 581, 45 lei la ziua de 14.11.2013, asumându-și răspunderea achitării conform graficului stabilit a datoriei formate; la data de 01.03.2014 datoria față de furnizorul termic fiind de 1 554 613,18 lei; precum și "Glorin Ingering" SRL cu care din numele cooperativei a încheiat contract de recepționare a apelor uzate nr. 1225 din 18.12.2013; *inter alia* soluționând chestiuni de ordin intern, prin consemnarea din numele său ca președinte interimar a răspunsurilor adresate locatarilor.

Faptul că CCL 1/06 avea încheiate anterior perioadei de activitate a inculpatei, contractele de prestare a serviciilor comunale cu întreprinderile municipale s-a confirmat prin răspunsurile de la ÎMS "Liftservice"; ÎM Regia "Apă-Canal" cu datoria de 44 953,95 lei la data de 01.04.2014; SA "Cet Nord"; SA "Red-Nord".

Totodată, la adunarea locatarilor CCL 1/06 din 15.11.2013 s-a decis formarea comisiei de control a contabilității, despre care Marina Craujlis a cunoscut, consemnând conținutul procesului-verbal de la f.d. 71 vol. I.

La materialul administrat pe caz, este anexată copia înscrisurilor din caietul ce reflectă sumele ridicate de către Marina Craujlis din casieria cooperativei cu semnăturile depuse în dreptul fiecărei din ele, cea totală fiind de 205 413 lei, copia de pe originalul autentificat notarial a fost ridicată dintr-o altă cauză penală, fiind confirmată de către OUP, fapt pentru care va fi acceptată drept admisibilă în calitate de probă.

La fel, prin recipisa din 09.12.2013 Marina Craujlis a recunoscut, că în calitate de președinte interimar al CCL xxx a luat din casierie mijloace bănești în sumă de 205 413 lei, obligându-se să le restituie până la 30.01.2014, fapt despre care s-a discutat și s-a hotărât la adunarea din 12.12.2012, la care ea a participat, consemnând procesul-verbal, copia autentificată, inclusiv notarial, iar la 10.12.2013 a achitat în casieria SA "Cet Nord" 30 000 lei și la 13.12.2013 în casieria CCL - 60 000 lei, fapt confirmat prin copia certificatului și copia ordinului de încasare a numerarului, la fel ridicate dintr-o altă cauză penală și legalizate de OUP.

Din conținutul actului de control a comisiei de cenzori privind activitatea economico-financiară a CCL xxx pentru perioada 01.01.2010-30.04.2014 rezultă multiplele abateri în special lipsa semnăturilor pe ordinele de plată la eliberarea în repetate rânduri din casierie a sumelor avansului pe numele Marinei Craujlis pe perioada 06.01.2012-30.12.2013, deși conform pct. 10 a Regulamentului de evidență a operațiunilor de casă aprobat prin HG nr. 764 din 25.11.1992, eliberarea mijloacelor bănești în numerar titularului de avans, poate avea loc numai cu condiția dării de seamă despre folosirea avansurilor primite anterior, documentele de casă nefiind consemnate de către contabil-șef, conducător sau persoanele împuternicite, neindicându-se temeiurile liberării și încasării mijloacelor bănești, precum și lipsește semnătura de confirmare a sumelor primite de către beneficiar, etc; neajunsul format fiind de 653 318, 36 lei, despre încălcarea în perioada supusă controlului 01.01.2010-31.12.2014 a prevederilor Codului fiscal și a Regulamentului cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit nr. 77 din 30.01.2008, a anunțat SFS, urmare a cărui fapt CCL xxx a fost sancționată prin Decizia nr. 307 din 10.03.2015.

Cât privește actul de control din 12.06.2018 cu anexele la el, prezentate de reprezentantul CCL xxx, instanța de apel le-a lăsat fără apreciere, dat fiind întocmirea respectivelor acte postfactum abia în 2018 și potrivit expertului judiciar, în el sunt indicate documente contabile, ce nu au fost prezentate la efectuarea expertizei judiciare.

În cadrul examinării în ordin de apel a cauzei penale, apărarea a solicitat și instanța a dispus efectuarea expertizei judiciare, cu desemnarea ei CNEJ, care în pct. 6 a raportului nr. 367-376 din 12.03.2020, statuiază că în cadrul cercetărilor privind modul cum a fost gestionat numerarul din casieria CCL xxx în perioada 14.01.2012-31.10.2013, experții au analizat documentele contabile anexate în mapa cu denumirea "decont de avans" pentru anii 2012-2013, stabilind, că în perioada menționată au fost încasate mijloace bănești în sumă totală de 2 054 737, 96 lei. Din mijloacele bănești încasate în respectivele perioadă de către CCL, au fost eliberate în decontul de avans a dnei Craujlis Marina - 2 030 686, 12 lei.

Audiat pe marginea raportului întocmit, expertul judiciar Gurin Vasile a declarat, că în actele de control nu sunt concluzii referitor la neajuns, doar cele cu referire la datorii, verificarea cărora nu ține de competența expertului. Totodată, acesta a menționat, că pe perioada de activitate a Marinei Craujlis ce a fost supusă verificării, la CCL nu s-a dus nicio evidență contabilă, lipsind acte privind gestionarea banilor, fapt prin ce s-a încălcat art. 13 alin. (2) din Legea contabilității. Doar încasările serviciilor comunale de la locatari, au fost efectuate corect, astfel reflectându-se, că în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013 această sumă a fost de 2 097 939, 44 lei, fiind confirmată prin documentele primare.

Potrivit datelor din registrul de încasări ce se referă la decontul de avans, care poate fi eliberat doar în baza ordinului conducătorului, Marinei Craujlis în perioada de referință i-au fost liberate 2 054 737 lei, deși avansul se liberează doar pentru deplasări de serviciu sau procurarea mijloacelor neînsemnate. Respectivul decont de avans, este contrar legii contabilității deoarece nu a fost solicitat și nu e clar la ce au fost utilizate respectivele sume de bani, ele nereflectându-se în darea de seamă, lipsind bonurile de primire a acestor bani, semnătura beneficiarului etc. Suma indicată în decontul de avans pe numele Marinei Craujlis de 2 054 737 lei, reiese din suma încasărilor de la locatari de 2 097 939, 44 lei, diferența figurând în decontul de avans pe numele Niculin și Mariuța.

Dat fiind, că inventarierea anuală obligatorie nu au fost petrecute la CCL pe perioada de activitate a Marinei Craujlis, lipsind documente ce ar confirma circuitul banilor, este imposibil de a verifica cum au fost redericționate sumele încasate de la locuitori, dar răspunderea privind gestionarea lor o poartă conducătorul entității. În

actul de control din 2014 fiind indicate datoriile și creanțele, asupra cărora nu se poate expune expertul judiciar, lipsind documentele contabile prin care Marinei Craujlis i-ar fi fost liberate careva sume de bani și că ea le-ar fi primit contra semnătură.

La fel, expertul s-a abținut de a da apreciere actului de control din 12.06.2018 cu anexele la el, deoarece în el sunt indicate documentele contabile, ce nu au fost prezentate la efectuarea expertizei judiciare.

Urmare a cercetării suplimentare, prin prisma art. art. 100-101 Cod de procedură penală a probelor administrate în prezenta cauză, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării, instanța de apel a reținut ca fiind dovedit faptul delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu și cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Astfel, instanța de apel a respins argumentul apărării referitor la lipsa în speță a calității de subiect al componentei de infracțiune prevăzută la art. 191 Cod penal, or, faptul, că inculpata Marina Craujlis nu a înregistrat în ordinea stabilită modificările în actul de constituire a CCL, precum a fost împuternicită de către adunarea generală a locatarilor, nu înseamnă, că ea nu s-a folosit de posibilitatea administrării acestei cooperative, inclusiv prin gestionarea mijloacelor bănești, încredințate pentru păstrare, fapt ce rezultă din actele anexate la dosar, în special copia din carnetul cu înscrisura sumelor ridicate din casierie.

În ce privește pretinsa lipsă a răspunderii materiale din partea inculpatei, dat fiind neîncheierea cu ea a contractului de răspundere materială deplină, instanța de apel a atestat că, responsabilitatea gestionării mijloacelor bănești rezultă din încredințarea lor în baza raportului de muncă, prin exercitarea împuternicirilor acordate prin contractul de muncă, fapt ce nu o liberează de răspunderea penală pe art. 191 Cod penal.

Referitor la copia de pe contractul de muncă, anexat la examinarea cauzei în ordine de apel ține de menționat, că acesta este consemnat de către inculpată, fapt ce denotă, că ea și-a asumat angajamentele ce derivă din raportul de muncă, inclusiv de a dispune, administra și păstra bunurile materiale, iar indicarea remunerării lunare de 1250 lei, îi respinge versiunea, că ar fi fost contractată doar pentru intermedierea soluționării conflictelor cu furnizorii de energie.

De aceea, argumentul că aceasta nu și-a asumat careva angajamente de primire, păstrare, transferare, pază și repartizare a mijloacelor financiare, în lipsa actului de predare-primire a sumei, nu a putut fi admis, or odată cu acceptarea exercitării funcției de președinte, ea și-a asumat obligațiile de a dispune, administra și păstra mijloacele bănești, urmând, potrivit expertului judiciar, să asigure condițiile de

păstrare a lor, ca conducător fiind responsabilă în acest sens; iar faptul, că ea a avut tangență nemijlocită cu mijloacele bănești, primite de la locatari în contul achitării serviciilor comunale, au relatat martorii audiați pe caz, care au confirmat, că la achitarea banilor în casieria CCL, era prezentă și inculpata, uneori chiar ei fiindu-i achitate facturile.

Nu a fost acceptată nici versiunea privind lipsa datelor obiective, inclusiv stabilite prin raportul de expertiză, ce ar dovedi însușirea de către inculpată a banilor, or, lipsa evidenței contabile pe perioada de activitate a Marinei Craujlis, stabilită prin actul de control financiar din 2014 și raportul de expertiză judiciară din 2020, tocmai a fi înlesnit posibilitatea delapidării necontrolate a mijloacelor bănești din contul celor achitate pentru serviciile comunale.

Referitor la suma însușită, ce constituie prejudiciu material al infracțiunii s-a atestat, că potrivit înscrisurilor din caietul ce reflectă sumele ridicate de către Marina Craujlis din casieria cooperativei cu semnăturile depuse în dreptul fiecărei din ele, aceasta este de 205 413 lei, recunoscută de inculpată atât la adunarea generală a CCL din 12.12.2012, fapt despre care au relatat martorii audiați pe caz, cât și prin întocmirea recipisei, cu asumarea angajamentului restituirii lor.

Cât privește suma de 500 SUA, în echivalentul valutei naționale, aceasta nu poate fi reținută în acțiunile inculpatei, ne fiind probată prin date obiective și referitor la care, audiată în calitate de bănuită, Marina Craujlis a declarat, că a fost trecută în contul datoriei de 30 000 lei, luată de la V. Șoimu și ulterior restituită, prin achitarea în casieria SA "Cet Nord" la 10.12.2013. De altfel, această sumă de bani, la fel ca și 60 000 lei, depusă în contul casieriei CCL xxx la 13.12.2013, nu se incubă în cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune de 205 413 lei, care este o sumă separat distinctă, rezultată din recipisa perfectată de inculpată.

În ce privește calitatea actului de învinuire, despre care apărarea a susținut că nu este una clară, ne indicându-se documentele contabile sau înscrisurile ce ar dovedi transmiterea inculpatei în administrare a mijloacelor bănești în sumă de 214 033 lei, precum și data, locul, modalitatea, etapele de delapidare și documentele prin care se atestă sumele ce formează cuantumul neajunsului încriminat, instanța de apel a reamintit, că din conținutul actului de control al activității economico-financiare a CCL și raportul de expertiză judiciară rezultă, lipsa evidenței contabile și respectiv a careva documente care ar confirma primirea sau ridicarea de către inculpată a mijloacelor bănești din casieria cooperativei. Însă această împrejurare nu o dezvinovățește în situația în care, prin același raport s-a constatat, că membrii cooperativei au achitat în casierie serviciile comunale, lipsind date contabile referitor

la circuitul de mai departe a acestor mijloace bănești, fiind imposibil de a stabili redirecționarea lor.

Din concluziile expertului judiciar, bazate pe documentele prezentate pentru expertiză, inculpata pe perioada de activitate, contrar legii contabilității, a primit în decont de avans sume mari de mijloace bănești, fapt ce denotă, că ea a avut la ele acces.

Deliberând asupra categoriei și mărimii pedepsei penale stabilită inculpatei, instanța de apel a reținut că la numirea ei, instanța a dat suficientă relevanță prevederilor legale prevăzute la art. 16 alin. (5) Cod penal, ce au plasat infracțiunea prevăzută la art. 191 alin. (5) Cod penal la categoria celor deosebit de grave, pentru care legiuitorul a prevăzut în exclusivitate pedeapsa închisorii, la aplicarea cărei în privința inculpatei, se va acorda suficientă relevanță principiului individualizării prin prisma art. 7 Cod penal, coroborat cu art. 61 Cod penal ce se referă la scopul ei de restabilire a echității sociale, corectarea infractorului, precum și prevenirea săvârșirii de fapte analogice; și art. 75 Cod penal ce prevede criteriile generale de individualizare a pedepsei, ca un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De rând cu aceasta, instanța de apel a admis în parte cerințele formulate de către reprezentantul părții vătămate L. Brițcaia referitor la încasarea de la inculpată în beneficiul CCL xxx a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în volumul celui constatat ca fiind dovedit de 205 413 lei.

În ce privește solicitarea încasării echivalentului a 500 dolari SUA, care adăugată la suma delapidată, formează 214 033 lei, încriminată prin actul de învinuire, aceasta nu poate fi admisă, dat fiind, că reieșind din cele supra menționate, ea nu a fost confirmată prin datele obiective administrate pe caz.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Avocatul Gligor Vadim în numele inculpatei, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința Marinei Craujlis, din motivul lipsei elementelor infracțiunii incriminate.

În argumentarea soluției solicitate partea apărării invocă faptul că:

- instanța de apel la examinarea apelului, cât și apelului suplimentar al apărării nu s-a pronunțat clar, argumentat și convingător asupra temeiurilor invocate în apel, cât și asupra încălcărilor avute loc în instanța de apel, inclusiv:

1. la baza sentinței și deciziei de condamnare au fost puse ca probe copii ale documentelor, inclusiv recipisa din 09.12.2013, contractul de muncă nr. 1 din 14.01.2012, cât și alte probe.

În ședința de judecată, Craujlis Marina a negat prezența pe aceste copii a semnăturii sale cât și pe înscrisuri, însă instanța de apel n-a motivat și n-a ținut cont că prin prisma art. 94 alin. (1) pct. 10) și alin. (2) Cod de procedură penală, urma să discute admisibilitatea acestor copii de pe documente, deoarece nu se poate confirma veridicitatea lor;

2. sentința de condamnare nu poate fi întemeiată pe presupuneri și în coroborarea cu actul de învinuire întocmit contrar prevederilor art. 281 Cod de procedură penală.

Astfel, apărarea și inculpata au declarat că ordonanța de punere sub învinuire nu este clară, nu sunt concretizate toate circumstanțele în care se pretinde că a fost comisă infracțiunea.

Conform ordonanței de punere sub învinuire și faptei reținute prin sentință și decizie, Marinei Craujlis i s-a atribuit statut de subiect special „*că activând în calitate de președinte a Cooperativei de Construcție a Locatorilor Nr. xxx aleasă în baza procesului-verbal Nr. 5 din 14.01.2012 a adunării generale a locatorilor... adică fiind persoană cu răspunderea materială, atribuindu-i-se împuterniciri de a dispune, a administra și a păstra mijloacele bănești...*”.

În ședința de judecată, Craujlis Marina a declarat că nu a avut loc adunarea generală a locatorilor unde ea să fie aleasă președinte, n-a fost întocmit nici un contract de răspundere materială, n-a primit, n-a întocmit și n-a semnat ca președinte a CCL Nr. xxx nici un document bancar, vreun bon de plată, alte documente legate de a dispune, administra și păstra mijloacele bănești. Craujlis Marina a mai declarat că n-a fost investită cu dreptul de a semna documentele bancare, acest drept îl avea Turlova ca președinte a CCL Nr. xxx legitim aleasă și confirmată la Camera Inregistrării de Stat;

- atât organul de urmărire penală, cât și instanțele judecătorești au ignorat declarațiile Marinei Craujlis, nu le-au apreciat prin prisma prevederilor art. 93 alin. (2), art. 101 Cod de procedură penală în coroborare cu alte probe inclusiv:

1. n-a fost verificată versiunea condamnatei referitor la investirea sau nu cu dreptul de a semna documente bancare, cât și alte documente contabile privitor la administrarea și păstrarea mijloacelor bănești;

2. instanța de apel nu s-a expus clar asupra constatărilor în actul de expertiză judiciară nr. xxx din 12.03.2020 „în cadrul cercetărilor documentelor prezentate în mapa cu denumirea „Decont de avans pe anii 2012-2013” s-a constatat că documentele întocmite (deconturile de avans) nu conțin semnătura persoanelor care au întocmit documentul, decontul nu este aprobat și nu este semnat de conducătorul întreprinderii, nu este semnat de contabilul CCL Nr. xxx, fapt care nu permite de

stabilit cine a efectuat plata serviciilor, sunt aceste mijloace bănești ridicate din casa întreprinderii sau nu. În majoritatea cazurilor, deconturile în avans sunt întocmite din numele D-nei Șoimu Valentina, însă ele nu sunt semnate de Șoimu, lipsește semnătura D-nei Craujlis Marina în compartimentul „spre aprobare”;

3. instanța de apel n-a dorit să o audieze pe Turlova Tatiana, președintele CCL Nr. xxx în acea perioadă;

4. instanța de apel nu s-a expus clar asupra datelor de la Camera Înregistrării de Stat privitor la administratorul CCL Nr. xxx în acea perioadă;

5. instanța de apel n-a motivat și nu s-a expus asupra unor copii de contracte, acte unde se pretinde că au fost semnate de Craujlis Marina nu ca președinte a CCL Nr. xxx dar ca vicepreședinte.

În consecință constatările instanțelor de judecată și atribuirea Marinei Craujlis a statutului de subiect special privitor la administrarea mijloacelor bănești, sunt bazate pe presupuneri, n-au fost înlăturate toate divergențele apărute și descrise supra;

- instanța de apel n-a motivat clar și convingător privitor la lipsa hotărârii adunării generale a locatorilor CCL Nr. xxx privind eliberarea Tatiane Turlova din funcția de Președinte, or, până când nu există o hotărâre de eliberare, nu poate exista o hotărâre de alegere a noului Președinte. N-a motivat instanța de apel și respingerea declarațiilor depuse de Craujlis Marina asupra contractului de muncă Nr. 1 din 14.01.2021 încheiat între CCL Nr. xxx ca beneficiar și Craujlis Marina ca executor în rubrica semnătura din partea CCL este semnătura administratorului Tatiann Turlova, iar ca executor Craujlis Marina;

- instanța de apel n-a motivat clar și convingător asupra sumelor mijloacelor bănești pretinse că sunt depuse de locatori în casieria CCL Nr. xxx în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013 prin prisma probelor cercetate în ședința de judecată în coraborare cu constatările experților judiciari;

- în condițiile în care lipsesc date obiective coroborate la probe privind data, locul, semnele, numărul bonului de plată, numele și prenumele locatorului care se pretinde că au depus în casieria CCL Nr. xxx mijloace bănești, apar dubii rezonabile privitor la existența obiectului material;

- instanța de apel n-a motivat respingerea motivelor invocate în apel privind lipsa datelor obiective ce ar confirma suma pretinsei delapidări - 214 033 lei, în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013, rămânând a fi incert modul în care acuzarea, instanța de fond și cea de apel au delimitat dauna materială pretinsă că a fost cauzată de către Craujlis Marina;

- acuzarea n-a prezentat în instanța de fond și de apel probe (acte, documente) care să cuprindă documente contabile că în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013 în cadrul CCL Nr. xxx din mun. Bălți s-a stabilit neajuns de mijloace bănești.

La acest compartiment, instanța de apel n-a motivat respingerea constatărilor în raportul de expertiză judiciară Nr. xxx din 12.03.2020, materialele prezentate pentru cercetare nu cuprind documente care ar confirma stabilirea neajunsului de mijloace bănești în cadrul CCL Nr. xxx mun. Bălți pentru perioada 01.01.2012 - 30.11.2013 formate în rezultatul activității Marinei Craujlis;

- constatările instanței de apel n-au nici o legătură logică, or, mai întâi se reține că conform procesului-verbal nr. 5 din 14.01.2012 Craujlis Marina a fost desemnată în calitate de președinte a CCL Nr. xxx, apoi că *de facto* președinte desemnat al CCL Nr. xxx rămânând Tatiana Turlova, iar mai apoi că Craujlis Marina a acționat ca președinte-interimar;

- nu există nici o legătură logică în motivarea instanței de apel asupra respingerii alegațiilor apărării referitor la actul de învinuire.

Astfel, instanța de apel își motivează soluția: „*cât privește calitatea actului de învinuire că este una neclară, nefiind invocate documentele contabile sau careva înscrisuri ce ar dovedi transmiterea în administrarea inculpatei a mijloacelor bănești în sumă de 214 033 lei, precum și data, locul, modalitatea, etapele de delapidare și documentele prin care se atestă sumele ce formează cuantumului neajunsului incriminat, Colegiul penal reaminteste că din conținutul raportului de expertiză judiciară rezultă lipsa evidenței contabile*”;

- conform rechizitoriului Craujlis Marina a fost acuzată că „*în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013 a delapidat...*”. Astfel, acuzarea în actul de învinuire n-a reținut timpul - perioada în care se pretinde că Craujlis Marina a delapidat mijloacele bănești din casieria CCL Nr. 01/06 ... ianuarie 2012-noiembrie 2013;

- instanța de apel constatând ca fiind dovedit faptul că Craujlis Marina în perioada *ianuarie 2012 - noiembrie 2013* a delapidat..., a reținut ca probă recipisa din 09.12.2013 prin care Craujlis Marina a ridicat din casieria CCL suma de 205 033 lei, documente contabile că la 10.12.2013 și 13.12.2013 a achitat sume bănești, actul de control a comisiei de cenzori conform căruia ordinele de plată la eliberarea în repetate rânduri din casierie a sumelor avansurilor pe numele lui Craujlis Marina pe perioada 06.11.2012-30.12.2013.

Este inadmisibil de a pronunța o sentință de condamnare pentru o pretinsă faptă, pentru care persoana n-a fost acuzată;

- majoritatea materialelor cauzei penale pentru care Craujlis Marina a fost condamnată sunt în copii.

Instanța de apel fără vreo constatare tehnică, din oficiu a reținut că în copiile fișelor din caiet cifrele sunt sumele de bani delapidate din casierie de către Craujlis Marina, iar alături de cifre este prezentă semnătura lui Craujlis Marina;

- la materialele cauzei penale n-a fost administrat nici un mijloc de probă care ar confirma prezența elementului infracțiunii - subiectul infracțiunii prevăzut de art. 191 Cod penal.

Potrivit extrasului de la Camera înregistrării de Stat, președinte a CCL Nr. xxx mun. Bălți este Tatiana Turlova.

Probele descrise denotă faptul că Craujlis Marina n-a avut careva împutemiciri și n-a efectuat careva acțiuni de dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri, iar în consecință nici statut de subiect special al infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal.

Ca urmare, condamnarea Marinei Craujlis a avut loc în baza procesului-verbal N. 5 din 14.01.2012 a adunării generale a locatorilor, care din declarațiile lui Craujlis Marina și a martorilor O. Burlacu, E. Mihai, V.Șoimu, n-a avut loc conform statutului cooperativei și a fost folosită pentru a o învinui, iar instanțele judecătorești n-au verificat legalitatea adunării generale a locatorilor din 14.01.2012 prin prisma statutului Cooperativei Nr. xxx, în consecință apărarea denotă că în cadrul procesului penal n-au fost cercetate probe veridice și concludente care au dovedit faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal, în partea ce ține de prezența subiectului infracțiunii.

5.2. Avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatei, care solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința Marinei Craujlis, din motivul lipsei elementelor infracțiunii incriminate.

În argumentarea soluției solicitate partea apărării invocă faptul că:

- instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele cauzei și a pus la baza sentinței de condamnare presupuneri, fără a administra careva probe care ar demonstra că Craujlis Marina a săvârșit infracțiunea imputată.

Craujlis Marina nu este subiect al infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal, or, aceasta nu a avut statut de membru al CCL Nr. xxx și nici nu a fost președinte al cooperativei;

- nici partea acuzării și nici instanțele de fond nu au verificat dacă Craujlis Marina avea statut de membru al CCL Nr. xxx. De facto, materialele cauzei denotă că aceasta nu avea statut de membru al cooperativei ori nu există un act prin care Craujlis Marina să fie primită în calitate de membru, o hotărâre în acest sens al adunării CCL Nr. xxx.

Mai mult decât atât, martorii audiați în ședințele de judecată au declarat că Craujlis Marina locuia de facto la gazdă;

- potrivit extrasului cadastral, imobilul ap. 62 amplasat pe adresa mun. xxxx, str. xxxx aparținea la 21.04.2014 cet. Bărdieru Sergiu și cet. Bărdieru Tatiana, înregistrarea dreptului fiind efectuată la 23.04.2008. La fel, viza de domiciliu a fost perfectată cet. Craujlis Marina în imobilul menționat la 26.04.2013. Astfel, la data de 14.01.2012 Craujlis Marina nu avea calitate de membru CCL Nr. xxx;

- procesul-verbal nr. 5 din 14.01.2012 care a fost reținut de instanțele de fond nu poate servi ca probă, or acesta fiind nul de drept și nu produce efecte juridice;

- Marinei Craujlis nu i-au fost încredințate pentru administrare și păstrare careva mijloace financiare, fapt confirmat de martorii audiați pe caz, inclusiv de contabilul SA „CET- NORD” Sîrbu Lidia, ce a confirmat că dreptul de semnătură în documente îl deținea contabila CCL pe nume Marina, care o însoțea pe inculpată și care în decembrie 2013 a depus în casa întreprinderii 200 000 lei în contul stingerii datoriei pentru serviciile termoelectrice;

- actele cauzei penale nu confirmă încheierea între CCL Nr. xxx și inculpata Craujlis Marina a careva contract de administrare a cooperativei, iar cel invocat de la f.d. 173 vol. III nu poate fi luat în considerație ori acesta nu este un contract de muncă, administrare reglementat de legislația civilă;

- adunarea generală a locatarilor CCL Nr. xxx, la care Bulacu-Tanase Onorina ar fi propus înlocuirea administratoarei Tatiane Turlova cu Craujlis Marina, de facto nu avuse loc din lipsa cvorumului, procesul-verbal nr. 5 din 14.01.2021 fiind întocmit cu data din urmă, după pornirea urmăririi penale, or la materialele cauzei nu există o listă a celor prezenți.

Deasemenea, acest proces-verbal nu a fost prezentat altor organe de resort care ar confirma veridicitatea acestuia, inclusiv la CÎS pentru a efectua modificările în actele de constituire;

- Craujlis Marina nu și-a asumat careva angajamente de primire, păstrare, transferare, pază și repartizare a mijloacelor financiare, lipsind actul de predare-primire a sumei pretins delapidate de 214 033 lei;

- din declarațiile martorilor rezultă că plățile pentru serviciile comunale de la locatari au fost recepționate de către casierul Niculina Mariana. Această persoană nu a fost audiată nici în faza de urmărire penală și nici în instanța de judecată. Mai mult decât atât, partea acuzării a renunțat la acest martor deși probatoriul administrat confirmă că anume această persoană recepționa banii de la locatarii blocurilor și era în legătură de rudenie cu Șoimu Valentina. De facto, potrivit materialelor cauzei se confirmă că Șoimu Valentina a angajat fictiv membrul de familie Niculina Mariana în

pretinsa funcție de casier iar ca rezultat al activității acesteia și a contabilei Șoimu Valentina s-a creat neajunsul pretins constatat. Mai mult decât atât, organul de urmărire penală eronat și anticipat a atribuit calitatea de martori persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul CCL Nr. xxx - Turlova T. și Șoimu V. or, acestea în virtutea funcției și potrivit *pct. 5.10* al statutului CCL Nr. xxx poartă răspundere materială în fața cooperativei în ordinea stabilită de legislația în vigoare;

- învinuirea formulată în actul de sesizare a instanței rămâne a fi una vagă și neprecisă dat fiind faptul, că acesta nu conține documente contabile sau înscrisurile ce ar dovedi transmiterea inculpatei în administrare a mijloacelor bănești în sumă de 214 033 lei, precum și data, locul, modalitatea, etapele de delapidare și documentele prin care se atestă sumele ce formează cuantumul neajunsului încriminat;

- potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 12.03.2020, se constată că din documentele prezentate nu rezultă cauzarea de neajunsuri CCL nr. xxx de către Craujlis Marina, în materialele prezentate lipsesc documente privind acte de inventariere la CCL nr. xxx mun. xxxx pe perioada 2012 - 30.11.2013. Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară în corespundere cu prevederile Legii contabilității nr. 113 din 27.04.2007, art. 13 lit. d) revine conducătorului entității, inclusiv conducerii CCL nr. xxx.

5.3. Inculpata Craujlis Marina, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 7), 11), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, din motivul lipsei elementelor infracțiunii incriminate, invocând argumente similare celor invocate în recursul ordinar declarat de către avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatei.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de către avocatul Gligor Vadim în numele inculpatei, de către avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatei și de către inculpata Craujlis Marina, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece temeiurile la care se referă recurenții nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel. Or, instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate în instanță, conform materialelor din dosar, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care s-a solicitat inadmisibilitatea

acestora ca fiind vădit neîntemeiate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, pentru considerentele ce urmează.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

În conformitate prevederile cu art. 414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța verifică declarațiile și probele examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea lor în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal atestă că, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru aflarea adevărului în cauză.

Potrivit legislației în vigoare, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis.

În urma verificării materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit relevă că în speță, recurenții critică decizia instanței de apel sub aspectul condamnării cet. Craujlis Marina în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, solicitând rejudecarea cauzei respective, casarea hotărârilor instanțelor de fond și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii

imputate, indicând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Totodată, recurenții pledează pentru faptul că instanța de apel nu s-a expus pe motivele invocate în apelurile declarate de partea apărării, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, semnalând astfel incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârilor atacate sub acest aspect, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată și anume că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și cazurile stipulate în același temei de recurs, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, menționând în acest context următoarele.

Potrivit ordonanței de punere sub învinuire a cet. Craujlis Marina, aceasta este învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Prima instanță, analizând cumulul de probe administrate la faza urmăririi penale a conchis că acțiunile inculpatei au fost corect calificate în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu și cauzarea de daune în proporții deosebit de mari (în sumă de 128 360 lei).*

Ulterior, Judecătoria Bălți, sediul Central a adoptat o încheiere în ordinea art. 249 Cod de procedură penală, prin care a dispus corectarea erorii admise în partea descriptivă a sentinței, prin înlocuirea sumei prejudiciului din 128 360 lei în 214 033 lei.

Instanța de apel, casând parțial sentința, a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia:

În corespundere cu art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, a fost admisă în parte solicitarea reprezentantului părții vătămate Brișcaia Lucia și dispusă încasarea de la Craujlis Marina în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locatarilor nr. 1/06 a prejudiciului material în sumă de 205 413 lei.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

Motivul care a stat la baza soluției privind casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, este faptul că solicitarea încasării echivalentului a 500 SUA, care adăugată la suma delapidată formează 214 033 lei, încriminată prin actul de învinuire, nu a fost confirmată prin datele obiective administrate la caz.

Astfel, potrivit materialelor cauzei penale, inculpata Craujlis Marina a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru faptul că, activând în calitate de

președinte al Cooperativei de Construcție a Locatarilor nr. 1/06 din str. Ștefan cel Mare 9 și 9A din mun. Bălți, aleasă în baza procesului-verbal nr. 5 din 14.01.2012 al adunării generale a locatarilor blocurilor locative, profitând de situația de serviciu și de încrederea acordată (...), în perioada ianuarie 2012 - noiembrie 2013, în mai multe etape și sub diferite pretexte, a însușit ilegal din casieria CCL 1/06 mijloace bănești încredințate în administrația sa (...), pricinuindu-i Cooperativei o daună în proporții deosebit de mari.

Analizând hotărârile contestate, Colegiul penal lărgit statuează că, fapta constată de către instanțele de fond este una neclară, nefiind invocate careva documente contabile sau înscrisuri care ar dovedi transmiterea în administrarea inculpatei Craujlis Marina a mijloacelor bănești în suma indicată în actul de învinuire, precum și data, locul, modalitatea, etapele de delapidare și documente prin care se atestă sumele ce formează quantumul neajunsului incriminat.

Or, la analiza conținutului unei fapte penale trebuie de avut în vedere conținutul concret (*de facto*) care constituie săvârșirea faptei în realitatea obiectivă de către o persoană și care înscrie în timpul abstract al normei de incriminare și conținutul legal (*de iure*), care cuprinde elementul obiectiv și subiectiv prin care o faptă devine infracțiune, prin urmare - componența de infracțiune descrisă în normele părții speciale a Codului penal. Persoana poate fi trasă la răspundere penală pentru o infracțiune dacă acțiunea (inacțiunea) săvârșită *de facto* de către acesta conține semnele unei componențe de infracțiune *de iure*.

Încadrarea juridică a faptei, fiind o operațiune complexă, îndreptată spre determinarea adevărului obiectiv, presupune motivarea dintre semnele faptei săvârșite în realitatea obiectivă cu semnele componenței de infracțiune desprinse din norma de incriminare, competență atribuită organelor judiciare.

În doctrina penală *subiectul infracțiunii de delapidare* trebuie să aibă calitatea specială de administrator, cu drepturi de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri, a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane datorită atribuțiilor administratorului legate de primirea, păstrarea sau eliberea bunurilor.

Întru confirmarea calității de subiect al infracțiunii incriminate inculpatei, atât partea acuzării, cât și instanțele de fond au reținut procesul-verbal nr. 5 din 14.01.2012 al adunării generale a locatarilor blocurilor locative nr. xxx, potrivit căruia Craujlis Marina a fost desemnată în calitate de președinte al CCL nr. xxx (f.d. 26, vol. I).

Analizând hotărârile contestate sub acest aspect, se constată că, instanțele de fond nu au stabilit care erau obligațiunile inculpatei *de facto*, or, deși potrivit procesului-verbal menționat supra Craujlis Marina a fost aleasă în calitate de

președinte al CCL xxx, la Camera Înregistrării de Stat nu au fost efectuate modificările corespunzătoare.

Mai mult, aceste constatări au fost reținute și în partea descriptivă a deciziei unde instanța de apel indică că „*la cercetarea probelor materiale s-a constatat că în baza procesului-verbal al adunării generale a CCL xxx nr. 5 din 14.01.2012, Marina Craujlis a fost desemnată în calitate de președinte, acordându-i-se dreptul consemnării tuturor actelor din numele cooperativei și fiind împuternicită de a înregistra modificările respective la CÎS, ceea ce de facto nu a făcut, președinte desemnat rămânând a fi T. Turlova, fapt confirmat din extrasul registrului fondatorilor, cu ea fiind încheiat contract de muncă nr. 1 din 14.01.2012 cu salariul lunar de 1250 lei, copia căruia a fost prezentat instanței de apel de către reprezentantul CCL 1/06*” (f.d. 221, vol. IV).

În continuare, Colegiul penal lărgit reține că, potrivit concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 12.03.2020 (d.d. 58-78, vol. IV), reținute de către instanța de apel ca probă ce demonstrează vinovăția inculpatei, *s-a constatat că:*

- din mijloacele bănești încasate în perioada 14.01.2012-31.10.2012 de către CCL nr. xxx mun. Bălți au fost eliberate în contul de avans cet. Craujlis Marina – 203686,12 lei MD și persoanelor fizice Niculin Mariana și Mariuța Ivan – 24051,84 lei (pct. 6);

- la situația de 06.01.2012 soldul mijloacelor bănești a fost 00,00 lei MD. Conform registrului de casă a CCL xxx pentru perioada noiembrie 2013, la situația de 30.11.2013 soldul de mijloace bănești la sfârșitul zilei constituia 00,00 lei MD, din care reiese, că la situația de 01.12.2013 soldul mijloacelor bănești în casieria CCL xxx a fost 00,00 lei MD (pct. 1);

- materialele prezentate pentru cercetare nu cuprind documente ce ar confirma stabilirea neajunsului de mijloace bănești în cadrul CCL xxx mun. xxx pentru perioada 01.01.2012-30.11.2013, formate în rezultatul activității M. Craujlis (pct. 2);

- conform actului comisiei de control din 12.06.2018, cu privire la controlul situației financiare a CCL xxx pentru perioada de activitate ianuarie 2012 – noiembrie 2013, se face referire la stabilirea neajunsului de mijloace bănești în cadrul CCL xxx în suma de 214 033 lei MD, format în rezultatul activității M. Craujlis în perioada 01.01.2012-30.11.2013, însă în materialele prezentate lipsesc documente privind acte de inventariere la CCL xxx pe perioada 2012 – 30.11.2013 (pct. 3).

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal constată că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii contradictorii și nemotivate.

Or, instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate cet. Craujlis Marina în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți.

Omisiunea instanțelor de fond de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

În lumina celor expuse, se consideră că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a judeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, de vreme ce cei care au responsabilitatea de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea declarațiilor date de aceștia, evaluarea credibilității fiind o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin darea citirii declarațiilor, după cum a procedat de altfel în cauza deferită judecării instanța de apel.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată existența erorii de drept, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlătore erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa vinovăției inculpatului

în comiterea infracțiunii incriminate și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Gligor Vadim în numele inculpatei Craujlis Marina, de către avocatul Barbăneagră Sergiu în numele inculpatei Craujlis Marina și de către inculpata Craujlis Marina, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 11 august 2021, în cauza penală în privința lui **Craujlis Marina XXXX**, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Craujlis Marina XXXX, urmează a fi eliberată din penitenciar, dacă în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia integrală pronunțată la **12 aprilie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Boico Victor